

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:		Zodpovedný redaktor:	Redakcia a vydavateľstvo:
Na celý rok	— 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka	— 2 " — "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka	— 1 " — "	Majiteľ' a vydavateľ':	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Jednotlivé číslo 8 hal.		JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Vianoce.

Po všetkých krajoch sveta, v chatrčiach chudoby a v palácoch bohatierov svätia dnes výročitý deň narodenia Spasiteľa.

Sväté city vianočné prenikajú dnes srdcia všetkých kresťanov, ako keby celý svet spolu zanôtil ten nápev anjelský:

— Sláva bohu na výsosti! Pokoj na zemi ľudom dobrej vôle!

Dvetisíc rokov uplynulo od tých čias, čo tento nápev sborov anjelských zavznieval nad našou zemou. Dvetisíc rokov je tomu, čo chudobní pastieri dary niesli Jezuliatku. Dvetisíc rokov minulo sa od tej doby, čo betlehenský pastieri na poklonu prišli k božskému nemlúvniatku, Dvetisíc rokov prešlo od tých čias, čo jasná hviezda troch Kráľov od Východu viedla do Betlehema k jasličkám Vykupiteľa sveta. Všetko zaniká na tomto svete. Mocní kráľovia, veľkí pánovia a ľudia chudobní odobierajú sa do tmavých hrobov; sláva, bohatstvo a všetky rozkoše nemajú trvania na tejto zemi, jedine skvelá udalosť slávnej noci vianočnej v Betleheme prežije všetky doby a na veky nezakryje ju prach zapomienky žiadnych časov.

Od dvetisíc rokov, celého dejstvovania pokolenia ľudského hlavnou pohnútkou a stredišťom je Narodenie Krista Pána.

Bezbožní pohani ho zapierajú. Neveriaci židia ho ukrižovali. Pohani nových časov terajších radi by svet naviesť, aby v ňom neveril, všetky tieto bezbožné snáhy ľudské ale marné sú a nevedú ku cieľu proti tej skutočnosti, že ako to predpovedali proroci, narodil sa Vyku-

pitel v maštaľke betlehemskej, aby ubohému pokoleniu ľudskému priniesol božské zjavenie a zňal hriechy tohoto sveta.

Ešte aj tam, kde kresťanstvo zdá sa odmierat', city podivnej blaženosti previevajú srdcami v tento večer a to je čarovná moc svätej noci vianočnej.

V palácoch svetských veľikášov a v chalupkách chudobného ľudu ulieha dnes hluk všednej práce. Kresťanské rodiny napospol, pri viac menej skvele osvietených stromkoch vianočných tešia sa príchodu Syna Božieho.

Keď patríme na množstvo, ktoré v sväté dni tieto vo všetkých chrámoch zdá sa oslavovať Boha, skoro by sme sa tešili nad tým, že *nás tak mnoho klaňa sa Kristu Pánu*, veď z juhu a severu, východu a západu v kruhu všetkých národov ozýva sa dnes anjelský nápev: Gloria...

Predsa ale, ačpráve premnohí v príbytkoch svojich stavajú v tento večer stromky vianočné, o polnoci idú na utiereň, najedia sa vianočných koláčov, prídu ku hrubej, slávnostnej sv. omši, po sviatkoch zas žijú ako nekresťania, ba ako pohania. Žalostným srdcom musíme vyznať, že *veru veľmi málo ľudí opravdu nasleduje Krista*.

Vo všetkých pohyboch kresťanských vidaf že v prvom rade čilú účasť bere pokolenie rodu pastierskeho: ľud pospolitý. Veľikášov a bohatierov, triedy vývodné spoločnosti ľudskej zriedka alebo len v malom počte spatrujeme bojovať za Krista.

Bodaj by preto v tieto dni sviatočné každá duša obnovila sa v Kristu. Bodaj by veľikáši i ľudia nepatrní, bohatieri a chudobní, za betlehenskou hviezdou tiahli dnes ku Kristu!

Bodaj by za príkladom cirkvi aj štát a svet-ské vrchnosti nahliadly, že blaho ľudu a šťastie občanov najsť možno jedine pri jasličkách betlehemských. Boly by to zaiste najblaženejšie dni vianočné, keby všetky národy zeme, bez rozdielu barvy, plemena a veku dnes spolu spievaly:

- Sláva Bohu na výsosti!
- Pokoj na zemi ľuďom dobrej vôle!

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

K vydržiavaniu shromaždení Katolíckej Ludovej Jednoty najprihodnejší je čas zimný, keď pospolitý ľud není zamestnaný poľnými prácami. Po všetkých stranách teda, kde Katolícka Ludová Jednota ešte není utvorená, povolani vodcoviac ľudu nech vydržiavajú shromaždenia. Slúži to k duševnému a hmotnému pozdvihnutiu ľudu. Podobné shromaždenia behom mesiaca decembra bely v nasledajúcich obciach:

Ďrd (Stolnobelohr. stol.) Za prítomnosti početného obyvateľstva obce vydržiavané shromaždenie zahájil horlivý miestny farár Augustin Holeksy, po čom tajomník zo strediska Augustin Gramantik držal prednášku o Katolíckej Ludovej Jednote do ktorej zapisať sa dali početní členovia. Po utvorení jednoty prevedená bola voľba 10 vodcov skupenin a za miestneho správcu vyvolený bol jednohlasne farár Augustin Holeksy.

Nagyhind (Nitr. stol.) Utvorenie Katolíckej Jednoty previedol miestny dekan-farár Karol Vincze. Za členov zapisať sa dalo 48 veriacich.

Bábindal (Nitr. stol.) V tejto obci zarovnak utvorená je Katolícka Ludová Jednota a prihlásilo sa ku nej 78 členov. O utvorenie tejto organizácie veľké zásluhy má miestny dekan-farar Karol Vincze.

(Pokračovanie nasleduje)

Z okolia Trnavy.

Mnoho radostných spolu i žalostných chýrov z času na čas donáša nám náš oblúbený «Kresťan». Nazdával som sa, že i z nášho kraju, od Trnavy, volakto niečo napíše. Keď ale niet nikoho, čo by sa pera chytil, pokladám si za povinnosť teraz s koncom tohoto roku, k po-

učeniu nadovšetko mojich spoluobčanov trnavského okresu sdeliť, v krátkosti jedno-druhého o tom, čo sa u nás stalo behom tohoto roku.

V mesiaci juni b. r. mali sme, jako všade, i my vyslaneckú voľbu. Pre neodhodlanosť, bezráznú mlčanlivosť, ba snád i pre podvodnú závisť národnarských vodcov len v poslednom okamžení, v osobe profesora Emila Hudyma mohli sme dostať takého kandidáta, ktorý by bol pevne pracoval za ľud a na sneme, nielen sedel ako terajší náš vyslanec Vermes, ktorý iného nevie ako mlčať alebo druhým poriadnym ablegátom hlúpymi vykrikami do reči skákať, sám ale nemá smelosti za svojich voličov, čo len jedným slovom sa ohlásil. Náš kandidát mal len dva dni času, aby sa predstavil voličom predsa len u nás v Bolerazoch dostal 26 hlasov. My skoro všetci i s našim horlivým pánom dekanom stáli sme zmužile pod zástavou ludovej strany. Ostatní boli za reznického liberála Vermesa a jednotajne sedeli v krčme — dobre im padlo, že sa skoro cez celý mesiac i so ženičkami mohli prežiť. Lebo pili aj ich ženičky a to tak, že až hnusno vyzeraly. No a na mäd sa i muška chytí, ako by na také dobré zaopatrenie nechytily sa takí chudobní psotári.

Nemáme my to veľmi za zlé, nadovšetko pospolitému ľudu, bo bol už hladom umorený a psotu trel, ale veru kresťanské srdce nijako to nemôže odpustiť *našim učiteľom rímsko-katolíckym*, ktorí sa nehaňbili so židmi objímať. Skoro všetkých, tak ako sú, žid Simon viedol k hlasovaniu. S duchovným otcem ale, ktorému môžu ďakovať, že sa dostali k nám, neišli; nás, ktorí sme si ich vyvolili, aby kresťanské zásady hlásali, medzi nami pestovali, aby duch katolícky do našich dietok vstepovali a aby nás v boji proti nepriateľom katolíckej viery a cirkvi podporovali, aby vodcovia naši boli — títo páni nás, kresťansko citiaci ľud opustili.

Je to smutná údalosť! Žid a katolícky učiteľ vždy sú spolu. Jaké to ovocie môže donášať? Z jednej stránky to už vidíme, keď naše dietky miesto toho, čo by maly zo školy vycvičené vychádzať, po kresťansky pozdravovať, jedno druhému nadávajú takým spôsobom, že sa to ani opisať nedá. Škoda pána Žányiho, bývalého učiteľa, ten trestal deti za každé najmenšie nadávanie. Malé dietky, ako sa v škole

vyvíčily, také sú potom i v chráme Božom. Čo sa zanedbalo v čas školy, neskôr už ťažko sa dá napraviť.

Idem ale ďalej! Čo sa nám po tej chýrnej ablegátskej volbe prihodilo? Naše dievčatá a ženičky, rozhorčené nad slovami žida: «jhá bych všetkých kňazov dhal postrhelať, jakho pshov», v deň volby verejne vyslovily svoje pohoršenie. Skrze toto **vraj nepokoj robily**, aj boly odsúdené každá z nich na 5 korún.

Liberálni rezníci dosavád boli s týmto ticho, nikto o tomto nevedel, nikto pokutu nepýtal. Včul ale náš notár silou-mocou žiada pokutu; platíť veru nikto nechce, za jedno, že tie odsúdené neni sú vinovaté, za druhé, že platíť nevedia. Uvidíme, čo z toho nového *ľudského zachádzania* liberálnych rezníkov vykvitne.

Rozpamätám sa ďalej na programnú reč Vermesa, nášeho — bohužiaľ — liberálneho ablegáta, ktorý sa chcel zavďačiť národniarom a povedal:

— Budem bojovať za to, aby úradníci reč ľudu vedeli a v reči ľudu pravdu vysluhovali. Každému budú dvere moje otvorené!

Kdeže sú tí úradníci, ktorí vedia reč ľudu? Snáď je to náš slúžny, ktorý pri volbách tak blízko stál ku liberálnemu Vermešovi? Však v úrade slúžnovskom pravdu vysluhujú skrze tlumočníka, ktorý snáď sám dobre nerozumie reč ľudu a obžalované stránky nemajú príležitosti svoju obranu predostreť v materinskej reči, ako to žiada duch trestného zákona. No a tie dvere Vermešové kde sú otvorené? Však tuším ich ani nemá, bo vraj nikto o ňom nevie, kde je, kade chodí. nevedia o ňom nič, ani tí, čo celé noci zaň pracovali a brucha ledva nosili; na týchto vzťahujú sa nasledujúce slova sv. Pavla: «Lebo mnohí sú takí, o ktorých som vám hovoril a včul s plačom hovorím, že sú nepriatelia kríža Kristového, ktorých koniec je zahynutie a *ktorých Boh je brucho*, ktorí sa chvália haňbou svojou a starajú sa len o pozemské veci (List sv. Pavla k. Filip. h. 3 v. 18—19.), títo bruchopasníci nenajdú teda svojho obživovateľa.

Ďalej spomenem, že včul v jaseňi 31. októbra mali sme volbu do stoličného výboru v Nádaši. Vypadli dvaja notári, náš a nádašký, tuhí to liberáli. Mysleli sme si, že už boli mnohokrát zvolení a potom, že za nás nič nevy-

konali, kandidovali sme teda velebných pánov: Mórica Srivánka, nášeho pána dekana-farára a Jána Gálíka, kaplána z Krupej, týchto neohrozených ľudákov. Aj by sme boli zvíťazili, keby nás nebol pokazil Nádaš a Biksád. Tieto obce, ako vždy, tak i teraz, jak sa im dá mnoho páleného vypíť — aby mali viac kurážu — hneď hlasujú so židmi, a keď je reč o pálenom pripojia sa k nim hneď mnohi i z Binoviec.

Musím pri tejto presmútnej udalosti s pochvalou spomenúť, že Horná Krupa držala sa veľmi zmužile, tak ako kresťanom katolíkom prislúcha. Asi 56 voličov s rychtárom a s učiteľom, všetci do jedného hiasovali na našich kandidátov. Sláva vám Horní Krupania! Vy ste chlapi! Pri tom i Boleraz sa pekne držal. Niekoľko prísazných, rychtár totižto i s jeho rodinou odtrhli sa od nás, ale sila bola s nami. Asi 45 voličov nášho pána dekana, ktorý už vyše 30 rokov medzi nami účinkuje, uznávali ho za takého, v ktorom my našu dôveru skladať môžeme. Že Biksád nedržal s nami, tomu je na príčine pán farár Sučan, bo nám slúbil podporu a sľub svoj nevyplnil. Farníci jeho svoju chybu s tým zakrývali, že im o kandidácii ľudákov ani nešuchol. Je to smutná vec! Kým nás páni duchovní pastieri nebudú podporovať, kým nebudú s nami držať, škoda nášeho namáhania!

Dňa 1. decembra s veľkou sústrasťou odprevadili sme do matky zeme všestranne cteného horlivého ľudáka, Jána Donišoviča staršieho, ktorý svoje kresťanské presvedčenie nikdy nezapredal. Nech odpočíva v pokoji! Nech mu Boh, ten najprísnejší sudca, za jeho vernosť k viere udelí hojnej odplaty.

Z týchto udalostí môžeme sa len tomu učiť, že i v politickom živote, jako vôbec vo všetkom len dľa nášeho svedomia máme jednať, len tých smieme nasledovať, ktorí hlásajú kresťanskú pravdu a pracujú za blahobyť pospolitého ľudu. Tých ale máme sa chrániť, ktorí v ovčieej kôži vstupujú do ovčince Pánovho, aby bojovali proti zásadám kresťanským. Vlci sú to, preč s nimi! Jedna je pravda a to kresťanská, jedna politická stránka, ktorá túto pravdu zastáva a za ňu bojuje. Nech žije teda kresťanská ľudová strana.

Bolerázsky volič.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Z rajeckého okresu.

Haňa a posmech, čo sa v našom okrese deje. Ktorý liberál nevie k mandátu prísť, zavesia ho na krky nám. Tak sme najprv vyvolil museli žida Sága a potom zas Héderváry štátného sekretára Gustava Kálmána odporúčať do milosti trenčianskému nadžupanovi a tento pomocou židov a úradných kortešov vyvolený bol nebárs statočným spôsobom proti Smialovskému hoc väčšinu tento posledný mal.

Gusto Kálmán bol tak šťastlivý, že sa doň tri okresy zalúbili. Obdržal teda troje poslanskej mandátov. Napokon, keď to už i sám zúnoval, vzdal sa žilinsko-rajeckého mandátu a Héderváry postaral sa o to, aby Gustava Kálmána nástupcom bol bývalý ľudový ablegát Karol Henc. Je to človek celkom neznámy, o ktorom len tolko vieme, že pomocou ľudovej strany vyšiel na povrchie politického života a že jedine preto ostal renegátom, lebo ľudová strana nevedela uspokojiť jeho vysokomyselnosť.

Héderváry naložil nadžupanovi, že Karol Henc musí byť poslancom okresu žilinsko-rajeckého a tak sa aj stalo. Teda nie voličia rozhodli, lež ministerpredseda. Krásna je to sloboda! A voličia uspokojili sa. Vyvolili si človeka ktorého nikdy nevideli, ktorý sa im nikdy viac neukáže a ktorý ani ich reč nezná.

Takto sme podľahli liberálom. Takáto potupa stihla nekďajší ľudový okres žilinsko-rajecký, Kde sú tie časy, keď náš okres samostatne smýšľal a keď len so žandárskymi bodákmi a terorizmom boli vstave liberáli ľudovú stranu poraziť? Kde je tá bývalá oduševnenosť za kresťanské zásady? Kto rozsial kúkol v tomto okrese? Kto utvoril rozkol medzi kresťanskými voličmi? Kto je na príčine, že v rajeckom okrese židáci panujú a že voličia proti ich presvedčeniu na liberála, renegáta, na neslováka hlasovať musia? Odpovedajte národnári! Vy ste rozdvajili voličov okresu, tak že teraz liberáli panujú nad nami. Áno, Karol Henc národniarom má čo ďakovať, že k mandátu prišiel. Hľa, ovocie národniarstva! A tak je to po celom Trenčiansku. Preto je tak veľká radosť medzi židmi. Ba, do kedy to trpeť budeme? Odpovedajte ľudáci!

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Upozornenie.

Ponevác nám nikto nič nedá darmo, my naše noviny tiež nemôžeme darmo posielat' ct. čitateľom. Preto aj vyzývame ich s týmto, aby bezodkladne odoslali nám nielen predplatok na nastávajúci rok, lež kto s cenou novín zaostal, i celú dlžobu, tým viacej, bo v protivnom páde s koncom mesiaca decembra prinútení budeme, na ich atressu zastaviť ďalšie posielanie novín.

Ján Molnár

pápežský praelát, vydavateľ.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Z Prievidze.

Konečne započala sa inkvizícia kroz král. Kúriu nariadená, v záležitosti petície proti špinavému mandátu Lojza Rudnayho. Gašpar Ševčík sudca prešporskej král. súdovej stolice je poverený s prevedením vyšetrovania. Záležitosť bude sa vliecť, ponevác viac sto svedkov je pred sudcu predvolané.

Nesvedomiť liberáli s povedením Lojza Rudnayho totiž zadali protipetíciu, v ktorej nashrňali rozličné cigánstva, ktoré ponevác sú cigánstva, dokázat nebudú vedieť, lež aby vyšetrovanie predžili, predseda zapísať dali svedkov, ktorí vidieť mali, ako Brestyenzsky, kandidát ľudovej strany napájal cez mesiac; ako napájal zástupy ľudákov, ktoré z domu do domu chodily a vyhrážaly sa voličom sekerami, palicami a ohňom, jestli na Brestyenzskyho hlasovať nebudú, ponevác celý okres prievidzský, ako to Sporhert Herňo a jeho druhovia tvrdia, za ablegáta chcel mať Lojza Rudnayho. Áno, tí nehanebníci ktorí protipetíciu zadali, povymýšľali takéto hlúposti, len aby pravda čím neskôr na

javo vyšla. Človek keď číta tie obžaloby, ktoré si kamaráti Lojza Rudnayho spolu i s nim vymýšľali. zdesí sa, že kam podeli cit ľudský, keď tie luhaniny a mrzké pomlvy podpísali z ktorých nič, zhola nič dokázať nemôžu.

Ako môže byť volakto tak nízkeho charakteru ! A že sú to páni. A že sú to vraj inteligenti ! A že je to jadro nášeho zemanstva. Nuž ale nevyhnú svojmu osudu. Ani Boh, ani svetský súd nesmie nechať bez trestu tých ničomníkov, ktorí prievádzskú lúpež — volba to nebola — previedli. Áno. trest, prísny trest zaslúžia. Márne sa chvastal Sparzam, že on vychodil u Héderváryho a u Alexandra Jeszenszkyho, hlavného to veliteľa toho-ročných a bánffyckých volieb, že vláda vyšetovanie zastaví. To sa nestalo, bo kráľ. Kúrii ani vláda nerozkáže, tá súdi samostatne, ako sme to pri Rakovszkyho petícii videli. Aj v prievidzi víde na javo, akého huncútstva dopustili sa volební predsedovia : Štefan Čemez, Gusto Knóglér a Jozef Géci, všetko to chýrni liberáli.

Ludákom ľahko bude dokázať. Tí so spokojným svedomím odpovedať budú vyšetrujúcemu sudcovi :

— My sme na Brestyenzskyho hlasovali, lenže nás notári na vyšší rozkaz nepoznali a na základe tomto Čemez a jeho kreatúry pozbavili nás práva volebného.

Čo ale budú svedčiť tí chudáci, ktorí protipetíciu podpísali ? Aj tam budú ľhať a pomlúvať.

Toto im navaril ich milý pajtáš Lojzo Rudnay. Viem, že teraz banujú, že pomáhali pri takej volbe, akej podobná na celom svete nebola. Čo vyhrali s Lojzom ? Zaslúžil on to, aby k vôli nemu na stá a stá voličov pozbavení boli práva volebného ? Hoden je toho, že prievádzsky slúžnovský úrad do 3000 ludákov nevinne pokutoval ?

Vyšetrovanie na povrh vyhodí všetku špinu v ktorej Čemezovci, Filacovci, Gemerikovci... až po krky ponorení sú a vtedy statoční občania volebného práva pozbavení ľudáci, ináč budú plávať na istých bezbožníkov, ako dosiaľ plúvali. Len vydržať ľudáci ! Nemáme sa čoho báť. Musíme uponižiť a zahaňbiť majiteľa ukradnutého mandáta. Veď na našej strane je pravda !

Voláč.

Kresťania kupujte len u kresťanov !

POLITICKE CHYRY.

Hospodárska práca Katolíckej Ludovej Jednoty.

Popri neunávenom organizovaní ľudu v jednom tábore Katolícka Ludová jednota prítomne nastúpila cestu, na ktorej predstavuje sa svetu v celej jej obrovskej veľkosti a to je hospodárske vyučovanie ľudu. Zbytočné by bolo dokazovať za tejto príležitosti, ak veľmi zaostalý je náš ľud vo vedách hospodárskych a v praktickom využitkovaní jeho sily. Obrovský majetok dáme do ruky našemu ľudu, keď ho naučíme ako má svoju silu múdre využívať, rozumne hospodariť a nadovšetko keď mu vysvetlíme veľkú významnosť spolkov. V tomto obore rozšírila itak obširny program svoj Katolícka Ludová Jednota a prvý kurs ľud v hospodárstve poučujúci najnovšie s veľkým úspechom vydržovala v stolici šopronskej. Podobné, o všetkých hospodárskych veciach ľud poučujúce kursy Katolícka Ludová jednota behom zimp vydržiavať bude po všetkých stranách krajiny a toto je opravde kresťanská sociálna práca, ktorou ľud náš vyslobodí z pazúrov židovských.

Židovská bezočivosť.

Pavel Szende, tajomník Krajinského Uhorského Obchodného Spolku nedávno na zasadnutí jedného liberálneho spolku univerzitných poslucháčov židovských povedal, že v Uhorsku nebude prvej poriadku a blaženosti, kým uhorská zem nebude v izraelitských rukách. Židia sa už aj doteraz všemožne usilovali to uskutočniť. Len pred krátkym časom zase sa dostalo 33 tisíc jutár panských majetkov do nenasytných rúk niekoľko židov. Je už svrchovaný čas, aby kresťanské spoločenstvo uhorské sriadilo sa na celej čiare a postavilo sa proti ustávičným nápadom zo stránky veľkej čiastky uhorského židovstva. Nedovoľme, aby s písťalkou dovandrovaná luza pod svoju moc dostala tisícročné kresťanské Uhorsko, za ktoré naši slávní predkovia tolko krvácali.

Víťazstvo kresťanskej ľudovej strany.

Pri voľbách do stoličného výboru kresťanská ľudová strana zvíťazila v mnohých obciach stolice Baranya. V I. a II. okrese mesta Mohács zároveň vyvolili kandidátov kresťanskej ľudovej strany.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov po odhlasovaní indemnity a krátkom pojednávaní viacerých nepatrných návrhov, vedú ostrú debatu o zákonom návrhu obchodnej zmluvy so Srbskom. Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, menovite Karol Huszár a Štefan Haller rečia takmer ku každému predmetu a nepodvratnými dôvodami nejednu ranu zasadia liberálom, ktorí mnohoriady nevedia kam z konopí.

BESEDNICA.

Na vianoce.

Krátko pred Vianocami r. 190* napadlo toľko snehu, že v niektorých krajinách porušená bola všetka doprava. Vlaky nechodily a furmanské vozy pre záveje nemohly. V daktorých obciach na uhorských stranách medzi lesami obyvatelia nútení boli prekopávať sa od domu k domu cez nával snehu, ktorý vietor navial až po dach ich domkov. Z daktorého domku nebolo druhého východu, ako komínom. Od ostatného sveta zapretí trpeli veľký nedostatok živnosti, petrolej i sviečky vyšly a ľudia svietili na kozúbkach rozloženým ohňom. To trvalo už týždeň a ešte nebolo nádeje na zlepšenie, sneh stále padal, ako by bielym závojom chcel úplne pokryť a zahaliť celú krajinu. Dakde sa mu to podarilo a tak zmizly stráne, údolia a stromy a miesto nich bola snehová pláň.

V tomto tak málo vábivom čase vyšli sme deň pred štedným večerom z gymnasia v Iglóve. Kto bol kedy študentom, ten vie, čo sú pre takých šuhajcov sviatky, s jakou radosťou na ne čakajú, čítajú už i hodiny, kedy budú môcť odcestovať domov. Ale keď sme videli ten nával snehu, nuž to veru nám radosť nerobilo. Zpomínajúc, že snáď nútení budeme stráviť celé sviatky medzi cudzými ľuďmi, mnohým slzy tiekli z očí. Najveselejší boli ovšem tí, ktorí boli v Iglóve domovom a smútok náš ich radosť skorej zväčšoval než tíši.

Hľadajúc tisícovkové spôsoby a cesty, jako by bolo možno dostať sa k tým, ktorí čakali už na nás túžobne, otvoreným náručím, ale všetky nádeje rozbíjaly vysoké záveje snehu, ktoré stávaly sa nám v ceste hneď za mestom.

Keby to neboly vianoce, iste mnohí, snáď všetci by ostali v Iglóve, ale najrozkošnejšie, najslávnejšie sviatky strávil mimo domou, to nebolo možné, to citili i tí, ktorí na študentov čakali, posielajú im, dokiaľ to bolo možné, sánky, ktoré ale i dakoľkoraz na ceste sa prevrátily a položili v mäkký sneh svoj rozradostený náklad. Daktorí majetnejší zjednali si fiakra, ovšem že za drahé groše v Iglóve a tak vyšli, aby sa dostali aspoň na stanicu, kde už vlaky chodily.

— Prišli pre nás? — pýtal som sa kolegu N.

Zvrtnul smutne hlavou.

— Ale to je všetko jedno, pôjdeme pešo, veď — povodal mi — predca tu neostaneme.

Prípravy na cestu byly malé, len zimník a baranica...

Vyšli sme. Päť metrové záveje hneď za mestom nevrátili nás zpiatky. K telepu Iglóhuta to ešte dosť dobre šlo. Cesty síce neboly znať, ale vojsko urobilo ju neskôršie znateľnou. Každú minútu sme zapádali po pás do snehu, ale to skorej nám bolo k smiechu, než aby nám to spôsobilo dajakú starosť. Mrazivý vietor štípal nás šelmovsky v tvár a uši, ktoré sme si každú chvíľu boli nútení trieť snehom, aby sme celí prišli domov.

V telepe Iglóhuta pýtali sme sa jedného starúška, jaká je cesta ďalej?

— A kdeže idú páni študenti, že som tak smelý — pýtal sa.

— Do Hollópataku — znela odpoveď.

— Ej, to je cesta dosť obtížna a ďaleká, ale za vidna veru už nepridu, pretože mesiačok sa skoro zatiahne chmárami a bude tma.

Moc nás tým nepotešil, ale sa vrátil, to sme nechceli za žiadnu cenu.

Za telepom byly záveje, na ktoré sme vyšli štvornohy, dolu to šlo chytřejšie — na chrbte. Ďakoval som starúškovi za dobrú radu.

V jednom mal pravdu. Obloha sa pokryla chmárami, z ktorých začal padať drobný sneh a tma bola, že sotva videli sme na pár krokov. A tichosť bola taká, že skoro bolo počuť padanie ľahučkého snehu.

Veselá naša nálada pomaly zanikla. Krok za krokom sme sa brali, vedúc sa za ruky. Hrozná tichosť lesná viac nás unavila, než všetky prekážky, cez ktoré sme kráčali. Raz zapadli sme až po krk do snehu a započuli sme sa oba, kým sme sa dostali von.

Prichádzala ale únava, ktorá nás nútila každú chvíľu odpočívať. Svetielko, ktoré sa blesklo pred nami dačo ožilo naše sily, zároveň ale ukazovalo, že nemáme ešte ani polovicu cesty za sebou. Bol to nový telep.

Nestretli sme ani živej duše. A za telepom zase

záveje sňahu a zase tma, tichá tma. Vidiac, že nás napáda strach, osmélovali sme jeden druhého.

Šli sme po pamäti, stromy pri ceste byly celkom zapadlé, takže nebolo sa čím riadiť.

Nechali sme stranou jeden telep, prešli sme i mlyn, stojáci pri ceste, vedeli sme, že za nim prideme do obce. Medzi mlynom a obcou bola vzdialenosť sotva desať minút a tú chceli sme ešte prejsť, v obci si odpočnúť a tak bližej k domovu a konečne domov sa dostať.

V polovici cesty sme úplne poblúdli. Šli sme v pred a zase späť, na pravo, na ľavo ale ani obce, ani mlyna nikde nebolo.

Pri tomto blúdení skĺzla mi náhlo noha a ja cítil som, že sa veziem po sňahu a padám, stále padám, jako by tá stráň, po ktorej som letel, nemala konca. Konečne zastavil som sa v svojom letení. Kollegovi, čo ostal hore, moja nehoda, pri všetkej smutnej situácii, v ktorej sme sa nachodili, prišla tak k smiechu, že sa nevedel sdržať a prišiel za mnou. Jemu to už bolo ľahšie, vedel, že padne ku mne, ale ja úbohý letel som jako blúdny meteor.

— A servus — povedal som k N. — Aj ty si už tu?

— To len k vôli tebe a aby som sa trochu zohrial — odpovedal.

Dobre to šlo dolu ale fažko na hor. Keď sme nie viac, ako dvacaťraz skotúlali sa na zad, podarilo sa nám dostať sa z tej sňahovej prepasti.

Boli sme unavení, že sotva sme vládali stáť na nohách. Moj kollega nemohol sa zadžať, aby si nesadol. Nehovorili sme, každý z nás myslel na volačo, alebo už snád na nič. Uspávala nás jakási rozkošná únava. Bolo mi razom tak príjemne teplo, očl sa mimovolne zavieraly a ja cítil som, jako uspávam. Niekoľkoraz som oči otvoril, videl som kollegu sediaceho vedľa mňa s hlavou sklonenou na prsia a obieleného sňahom, videl som vetvičku vyčnievajúcu pri mojich nohách zo sňahu — snád vrchol zvaleného stromu — a oddal som sa zase sladkej driemote, nemyslel som na iné, ako na slasť, ktorú som cítil. Na najkrásnejšej posteli nebol bych snád mal taký lubý spánok. jako na onej hroznej sňahovej plachte.

Ale v tom spánku je smrť! — blyso mi razom v hlave. Násilne som roztvoril oči a ztriasol priateľa kollegu.

— Prosím fa, nespí, veď zomreš — zkríkol som na neho.

— Nech zmrznem — odpovedal — nemôžem ďalej a tak dobre sa to spí.

— Pre Pána Boha, vstaň, prečo chceš umierať, keď môžeš snád ešte žiť.

Strach pred smrťou a žiadosť po živote ozvala sa konečne i v ňom.

Potom začali sme volať, kričať o pomoc, ale zdalo sa, jakoby zvuk nešiel ďalej než na dva kroky a tak sa zase vracal, jako by pred nami stál múr, ktorý nás

hlas odrážal. Blizkosť smrti robila nás zúfalými, kričali sme do zachrípnutia, ale odnikiaľ neozval sa hlas. Ani pes nezaštekal.

A sňah padal ustavične.

Po dlhom volaní prišla na nás zmalátnelosť. Konečne byly naše sily celkom vyčerpané a nám bolo všetko jedno. Odovzdali sme sa celkom do vôle Božej. V tom počuli sme hlasy, rovno sa bližiace, hlasy sedliakov, v ktorých slyšali sme ako rajsčú hudbu a ktoré nám prinášaly život.

— Prosíme vás, dobrí ľudia, kde je tu Maša — pýtali sme sa ich, keď k nám prišli.

— O Bože, veď asi dvadsať krokov je prvý dom — odpovedali.

Predstavili sme si hroznú situáciu, v ktorej sme umierali, keď ochrana bola tak blizko.

Na noc ostali sme u známeho mašinistu. Kukučka na hodinách kukala desať, keď sme vošli do izby. Vyhladovaní hodili sme sa na večeru, ktorou nás ponúkli. Divenie mašinistu, jeho ženy a celej čeliadky nemalo konca, jako sa len mohli mladí páni pusťiť na takú cestu.

Druhý deň krom mrazivého vetru bola cesta dobrá, mašinstka dala nám teple ručniky a za jednu hodinu boli sme doma.

Kollegov otec práve sa radil s mojou matkou, jako by dostali synkov domov na sviatky, keď sme otvorili dvere na izbe.

— Dieťa moje zlaté! Môj dobrý synáčku — zvolali prekvapení, keď leteli sme im do náručia a ich horké slzy radosti padaly na naše zmrzlé tvráre.

St. Neitus Volla
r. k. učiteľ na odpočinku.

Nebo otvorené...

Nebo otvorené...

Svetlo rozlieva sa
Zlatým prúdom do tmy.
Neslychaná krása,
Sláva, moc veleba
Duní, zuní vzduchom:
Halelujah neba!

Nebo otvorené...

A spev dial vyzváňa
Tajuplne sladko:
«Boh sa k ľudstvu skláňa,
V náruč si ho volá.
Podťe, buďte šťastní!
Ach, len dobrá vôľa.»

V pustej, tmavej noci
Oslnený klačím
A tým sladkým spevom
Anjelským sa teším.
Srdec potešené!
Kristus narodil sa —
Nebo otvorené...

Štedrý deň vtáčikov.

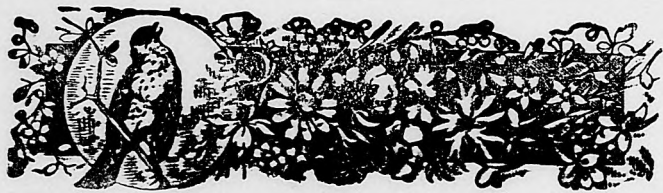
V studenom Norvégsku, ktoré je najsevernejší, teda aj najstudenejší kraj Európy, v štedrý večer natoľko rozohrievajú sa srdcia ľudí, že nezabudujú ani na úbohé vtáctvo nebeské, zimu a hlad trpiace. Vo viliju, totižto pred narodením Božím, na dachy a strechy príbytkov svojich povykľadajú nevymlátané snopy zbožia, ktoré este po čas žatvy na tento cieľ odložili a takto volajú na hostinu malé vtáčatá. Činia to preto, aby v tieto najmilšie sviatky, keď sa každý teší a srdcom radostným víta, oslavuje malé Jezuliatko, radosť mali aj naše v zime hladujúce vtáčiky. Obvzľáste deťom je to veľká radosť, že v tento deň nakrmíť môžu úbohé vtáčiky a preto do snopov nasypú ešte aj všeliaké lahôdky, jako omrvinky z rozličných jedal, z koláčov, staré škvarky a iné drobinky, aby nielen zrnkami, lež aj chrobačikami sa živiace vtáctvo nasýtiť sa mohlo.

A úbohé vtáčence, ako keby vedely, že tento svätý štedrý deň aj pre nich nastal, vo veľkých húfoch popriletujú zo všetkých strán, aj z najďalších hôr a smeje, i s radosťou sedajú na strechy a na povykľadané tam snopy, ako keby vedely, že teraz nehrozi im žiadne nebezpečenstvo, že sa im teraz nič nestane. Ako by len vedely, že dnes je deň radosti, deň pokoja svätého...

U nás je to celkom ináč, bo bezcitní ľudia a roztopáše chlapčiska v lete hniezda kazia, vajička a mladé vtáčiky vyberajú, v zime ale, keď pred tvrdou zimou ukrývajú sa do humien a stodôl, cepami, kyjami zabíjajú tých dobrých našich priateľov — vtáctvo nebeské.

Ľudia, šetríte vtáctvo, veď sú to naši veľkí dobrodincovia! Zožraly by nás v lete rozličný hmyz a chrobač, keby nebolo vtáctva!

Prosečan.

CHYRNIK.

Všetkým cteným čitateľom a čitateľkám «Kresťana» prajeme s týmto šťastlivé sviatky.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa dľa najnovších zpráv v každom ohľade je uspokojujúci. Delegácie jeho veličenstva na 28. decembra povolal k zasadnutiam do Budapešti.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie veľkodušne daroval vyhorelcom obce Jászóujfalu najprv 300 kor. a prítomne zas 700 kor. a prešovskému katolíckemu kruhu 500 korún. — Sbiierka na katolícku tač z nariadenia osvieteného pána biskupa 16. októbra vydržiavaná po celom

biskupstve doniesla 5480 kor., ku čomu osv. pán biskup pripojil 2000 korún. — Kresťanský sociálny spolok 11. decembra zariadil podarené divadelné predstavenie, ktoré spolku hodného osohu donieslo. — Vilhelm Valló direktor, 14. decembra o predmete: «Je-li Boh» v katolíckom autonómnom kruhu držal peknú prednášku, ktorá hlboký dojem urobila na obecenstvo vo veľkom počte prítomné. — Slávnosť z príležitosti vianočných stromov odbavovali: kat. ženský patronáž 18, domoveň sv. Jozef 22. decembra. Domoveň katolíckych učňov podobnú slávnosť odbavuje 25 a 26. decembra. — Katolícky autonómny kruh 7. januára vydržiava zábavný večierok vo veľkej dvorane spolku katolíckych tovaryšov. — Z príležitosti vianočných sviatkov, na domoveň sv. Jozefa darovali: Ján Balogh a jeho manželka 40, Alexander Lifka 10, Ján Gáy farár z Gálšzécsu 20, Franc Beziak pápežský komorník 5, Belizár Keczer farár zo Somos 5 a istý bezmenný farár 20 korún.

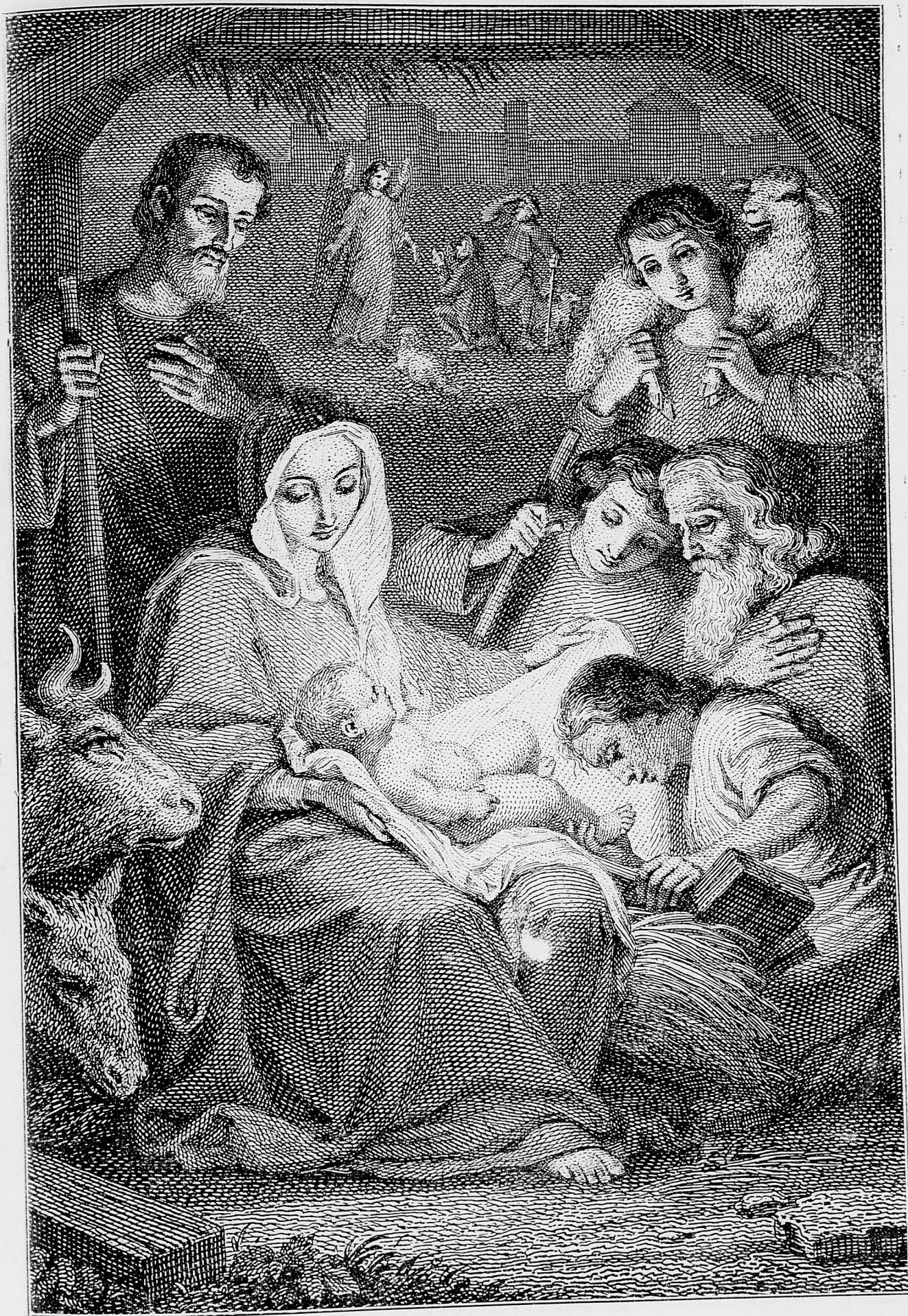
Chýry zo Šariša. Prešov: P. Ondrej Csambál, jezuita od 12—18 decembra, v kostole františkánskom držal konferencionalné kázne pre mužských, z ktorej príležitosti kostol každodenne preplnený ool mužskými a premnohí pristúpili ku svätým sviatostiam. Adalbert Zaborovszky praepošt-farár mestský veľkú a úprimnú radosť cítil nad príkladnou horlivosťou svojich veriacich. — V kláštore anglických mnišiek žiačky z príležitosti nepoškvrneného počatia Panny Marie 11. decembra usporiadaly vydarený večierok. — Stoličný výbor, zimné zasadnutie odbavoval 23. decembra. — Župan stolice šarišskej Baltazar Semsey požiadal duchovných, aby veriacich príležitostne poučili, ako sa treba brániť proti cholere.

Chýry zo Spiša. V meste Somolnok zomrel tamjší lekárnik Alexander Šarló v 43. roku veku svojho. V kézmarskom Katolíckom Čítacom Kruhu dňa 4. decembra vydržiavané boli dve veľmi pekné poučné prednášky a síce o malom priemysle v našej vlasti a o vyvolení stavu. Cez zimu by sa v každom kruhu častejšie mali vydržiavať podobné prednášky. Taký katolícky Kruh, v ktorom údovia výlučne hrajú sa len karty, zhola nič nestojí! — V Lubici otrávil sa robotníčka Maria Mudrák. Nešťastný to človek, ktorému chybuje živá viera! — Duchovní nedeckého okresu na podporu katolíckej tlače obetovali 12 korún. — Jakub Vadovski r. kat. učiteľ v Starej Vsi sriadil prítomne zo 40 údov pozostávajúci miešaný spevokol. — Vo Vlachoch po dlhej nemoci v 67. roku svojho života zomrel Ján Mihalik bývalý farár obce Mateóc. Nebohý aj v Šavníku bol za tri roky farárom. Večné odpočinutie daj mu pane. — V Levoči dňa 7. decembra bola výstava na dobytok, na ktorú dohnali 150 kusov statku. Medzi majiteľmi najpeknejšieho statku rozdelili 645 korún. Prvé odmeny dostali: Michal a Jakub Venglarčík z Levoče, Amalia Scholtz a Samuel Roth z Ruskinovec, Martin Gallik z Nemešan, Anna Jochmann a Ján Rusnak z Illašoviec. — V Krompachoch Michalovi Kustá-

bi-
spo-
sta-
helm
oh»
red-
kom
ných
mo-
uč-
l. —
zá-
kych
do-
nan-
Gál-
izár
20

je-
kom
orej
ým!
bert
mnú
ria-
rile-
de-
ičný
—
du-
sa

ta-
jho.
de-
red-
a o
ča-
ato-
arty,
ička
uje
oru
vski
dov
po
Ján
šav-
daj
ava
edzi
rún.
Le-
vee,
rus-
stá-

Poklona pastierov.

rovi následkom užívania zkazenej srňaciny zomrely tri malé deti. — V Levoči na jar začnú stavať nové gymnásium. — V Popráde majú tiež nové budovisko vystaviť pre meštanskú školu. — V Landoku na odpuste v deň sv. Mikuláša vyspovedalo sa skoro 400 ľudí. — V Starej Lubovni na ostatnom jarmoku malé prasiatka boli po 20 korunách. — Minulého týždňa u nás vodne ako v noci bol tak teplý čas ako v máji.

Žandár pod posteľou. Z Modrého Kameňa (Kékkő st. novohradská) píšú, že tamojší zahradník grófa Dionýsa Almássyho Jozef Véber oznámil žandarmerii, že sa do jeho bytu každý večer vkradne jeden neznámy zlodej, ktorý mu kradne peniaze z príručnej tašky. Žandárska stráž žandára Jozefa Kvasnicu vyslala, aby lapil zlodeja. Žandár išiel na byt zahradníka a keď sa zmrklo, vtiahol sa pod posteľ a tam striehol na zlodeja. Okolo 7. hodiny otvorily sa dvere, do izby vnišiel tamojší obyvateľ Hugo Fontányi a začal peniaze vyberať z tašky. V tom okamžení vyskočil žandár zpod postele a s namierenou puškou prinútil zlodeja, aby sa poddal. Hugo Fontányi vo veľkom strachu priznal sa aj iným krádežiam.

Nešťastie pri holení. Roľníka Petra Gaju v Očkove (st. nitrianska) dňa 6. decembra s prerezaným hrtanom doviezli do stoličnej nemocnice v Trnave. Gaja počas policajného vypočúvania hovoril, že keď sa holiť, náhodou sa pošmykol a tak si prerezal hrdlo. Zaujímavé je, že Peter Gaja sa už od 50 rokov sám holiť a jakživ se ani len nepošmykol. Zavedené je vyšetrovanie, či si Gaja zúmyselne neprerezal hrtan.

Zabil vlastnú ženu. Sedliacky pazda v Maduniaciach (Vágmedence st. nitrianska) Ján Heško povadil sa so svojou manželkou a v návale hnevu železnými vidlami, ktoré boli náhodou po ruke, trikrát ju tak ovalil po hlave, že ženská zamdlela. Ukrutník potom zamdletú ženu zavliekol do izby, kde ju dotiaľ bil, kým nevypustila dušu. Heško potom ušiel, ale ešte v ten deň ho chytili a odovzdali kráľovskému fiškalátu v Nitre.

HOSPODÁRSTVO.

Jako si roľníci poľnú úrodu zvyšia?

Vo veľkobélickom gazdovskom kruhu dňa 4. decembra prednášal: Štefan Paska farár bélický.

(Pokračovanie.)

Medzi umelými hnojivami najhlavnejšie sú tie, ktoré obsahuje v sebe fosfor, čo aj to dokazuje, že toto umelé hnojivo má najväčší odbyt. Príčina toho je tá, že v našej pôde nielen málo je fosforu, ale aj ten, ktorý sa nachádza, veľmi ťažko sa dá roztopiť. Nesmieme zabudnúť,

že skrze dorábanie mnoho klasovitých rastlín, najmä ale žita, cez dlhý rad rokov z našich ról vyťahli sme už mnoho fosfora, ktorý fosfor skrze odpredávanie žita pre naše role je navždy ztratený. Skrze maštalný hnoj len draslo a dusík dodávame našim roľám, z fosforu dostane sa im veľmi málo, bo jako som už spomenul, v maštalnom hnoji je veľmi málo fosforu.

Chemikeri tvrdia, že v 10 metrických centoch žita (so slamou a s plevami) vyťahne sa zo zeme 34 kilov dusíka, 28 kilov drasla a 15 kilov fosforu. Žito primerane k draslu a dusíku fosfora z role najmenej vyťahne a tak najhlavnejšie je doplnenie fosforovej látky a ponač role túto látku najťažšej príjmu, preto fosfor v takom spôsobe sa rastlinám dodať musí, v ktorom sa ľahko roztopí. Fosfor tento v dvojakom spôsobe je k dostaniu asice jako superfosfát a jako Thomassalak. Superfosfát vo vode ľahko sa roztopí a preto sa aj častejšie upotrebuje — kdežto Thomassalak sa ťažko topí vo vode a preto jako umelé hnojivo zriedka ho upotrebuje. Superfosfát dorábajú vo fabrikách. V uhorskej krajine máme len dve také fabriky, ktoré umelé hnojivo dorábajú a aj tieto ešte vždy majú slabý odbyt, bo roľníci Uhorska neni sú obznámení s tým, že umelé hnojivo, najmä ale superfosfát nakoľko výnosný je v hospodárskom ohlade. V cudzozemsku, jako: v Nemecku, Belgicku, v Anglii, vo Francúzsku a v Taliansku je už mnoho fabrik, ktoré dorábajú umelý hnoj a predsa sotva stačia zadosť učiniť roľníckym požiadavkám, tak veľký odbyt má tam kunštovný hnoj, najmä ale superfosfát.

Pri superfosfáte je hlavná vec, kolko procentov je v ňom fosforečnej sily. Od toho závisí jeho cena a sila, a pri kúpe len túto fosforečnú silu platíme. Keď ku príkladu kupujeme 18 percentový superfosfát, to znamená, že v 100 kg. superfosfátu je 18 kilov fosforečnej sily. A keď jedno kilo fosforečnej sily koštuje 52 halierov, ľahko si vyrátame, že čo koštuje 100 kilov; to jest 18-krát 52 je 9 korun 36 halierov. Čo v jednom metrickom cente predchádza vyše 18 kilov, to je gyps. Superfosfát s málo procentami neni hodno kupovať a najlepšij je 16 alebo 18 percentový upotrebiť.

Superfosfát dá sa upotrebiť v každej zemi s veľkým užtkom a máme ho roztrúsiť pod

také rastliny, ktoré dobre zcenif môžeme. Tu v prvom rade do ohľadu treba brať, také hospodárske rastliny, ktoré cez dlhší čas nachodia sa v zemi, jako žito, raž, repa, preto ale aj kratšieho života rastliny jako sú na príklad jačmeň, pekný ošoh donášajú po superfosfáte, jestli ho v svojom čase do zeme dáme. Superfosfát upotrebit sa môže s dobrým výsledkom pri lucerne, dateline, baltacine, pri vike atď. Superfosfát vysiat sa má v jaseňi pri žite a raži tak, že zem najprv zoreme, potom superfosfát po nej s rukou rozsejeme, potom role pobránime a až potom sejme do zeme. Slovom hľadme na to, aby superfosfát neostal ani na površiu role, lebo takto by neúčinkoval, lež aby ani hlbšie jako na 10 centimetrov neprišiel do zeme, lebo ani v tomto páde by úrode neosožil.

Čo sa týka jarného siatia, tu treba nám rozdiel urobiť medzi suchou a takou pôdou, kde mnoho prší. Kde na jar a cez leto mnoho dažďov býva, jako ku príkladu na našich horných stranách, tam je dost času superfosfát roztrúsit len na jar; kde ale jaro je suché a krátke, tam dobre urobia hospodári, keď superfosfát cez zimu na sňah rozsejú. V jaseňi vysiatý superfosfát istotne účinkuje, kdežto na jar roztrúsený v mnohých pádoch ostal bez výsledku, bo v suchom počasí roztopit sa nemohol.

So superfosfátom nesmieme šporovať; každý korienok dostať musí viacej-menej superfosfátu, aby sa rastlina rýchlo a mocne vyvíňovala. Predtým pod jedno jutro (1200 □ siah) dávali asi 120 kilov, v najnovšom čase, totižto pritomne, 150 ba aj 200 kilov superfosfatu dávajú do toho istého jutra. Jestli do role dá sa viacej superfosfátu, ztratené to nebude, bo ten superfosfát, tam zasiata rastlina pocíti aj v nasledujúcom roku.

Ladislav Baross roku 1909. v 75. čísle gazdovských novín «Köztelek» o superfosfáte píše nasledovne: «Roku 1909, na jar naše žitá z

čiasťky pre studené, z čiasťky pre suché počasie nijak sa nevyvíňovaly, ako ale na začiatku mesiaca júna dažďe prišli, tam kde hojne dostaly superfosfátu, zrazu sa vyvíňulv a za krátky čas sa aj vyklasily a čo je najhlavnejšie, vyvíňutie zrna, ktoré potrebuje čo najviac fosforečnej sily, bolo celkom normálne. A z toho, že na roľach superfosfátom pohnojonych zasiate žito skorej zrelo, bo mali sme mnoho osohu navzdor vystupujúcej čiernej hrdze, zrno nezostalo drobné — kdežto kde pod žito role nepohnojili supertosfátom, mali len slabú úrodu.

Aj to zkusili hospodári, že jestli superfosfát v jednom roku pod repu alebo jačmeň siaty preto neúčinkoval, ponevác bolo málo dažďov, tým viacej osožil v nastávajúcom roku.

Na experimentovanie s umelým hnojivom vyberať sa má taká roľa, ktorá má pôdu venkoncom rovnakú a žiadne stromy tien na ňu nehádzu, pri tom tiež s rastlinami na nej zasiatymi rovnako zaobchodiť musíme. K tomu cieľu vyhladajme pol- alebo jednojutrové veľké pozemky a robme próby vždy len v tom poli, kde moho rôľ chceme obrábať s umelým hnojivom.

Probu urobíme nasledovne: Vezneme jedno jutro (hold) zeme, zoreme ju rovnako hlboko a potom rozdelíme ju na dve polovice. Do jednej polovice zasejeme jedon metrický cent superfosfátu a potom aj jednu aj druhú polovicu zabránime a do obidvoch polovičiek zasejeme toisté semeno. Pri schráňani úrody osve zvezeme úrodu z jednej polovice a osve z druhej polovice; osve omlátíme a odvážíme aj zrno aj slamu z jednej a osve aj z druhej polovice, bo len takto sa presvedčíme, či a kolký užitok doniesol nám superfosfát? V tej istej zemi ešte aj na druhý rok musíme takúto próbu robiť, aby sme videli, ako účinkoval superfosfát ešte aj v druhom roku.

Kto o užitku superfosfátu presvedčí sa takto

Herbábny podfosforokyslý Vápenno-železný-sirup od 41 rokov lekárnami preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa slajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíňa trávenie a chůva a pôsobí nadovšetko k tvorieniu krve a kostí zvlášte pri slabých defoch. Cena jednej flašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobálenie.	Pôvodný len s touto ochrannou známkou		Výstava pred padelarním	Zákonom chránený Porjodal Jod-Sarsoparilla-Proeparát, čistí krv, podporuje zmenu látky fiši boiasti a krče, lieči zapáleniny. Všade kde potrebovat trda Jod-Sarsaparilla-Praepáraty účinkuje so zelôštnym uspechom. Cena 1 flaška K 2-20, poštou o 40 h. viacej pre zaobálenie. Wien, VII/L. Kaiserstrasse 73-75.
Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekáreň „Zur Barmherzigkeit“ Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Josef Török Budapest.		(Herbábnyho nástupca.)		Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

na vlastné oči, tomu už viacej nebude treba hovoriť, aby bez superfosfátu role svoje neobrábal, ani vtedy, keby na dostač mal maštálného hnoja, čo ale zriedka sa môže povedať.

(Pokraovanie nasleduje.)

DOPISY.

Z Belluše.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

V Belluši 7, decembra bola voľba stoličných výbor-
níkov. Boj bol tuhý. Liberáli všemožne sa usilovali, aby
nás zahaňbili, lež s pomocou Božou premohli sme li-
berálov a vyvolili sme všetkých troch výborníkov z na-
sich ľudákov.

Liberáli boli istí, že zvíťazia, veď si popredku aj
muziku došikovali, ktorá im mala vyhrávať po dokona-
nej voľbe! Ale veru namiesto muziky odesli s dlhými
nosami, ztratili sa po voľbe jako gáfor. Ku krásnemu
víťazstvu dopomohlo nám jedine to, že sme spolu
držali jako silná refaz. Oduševnenosť a vytrvanlivosť
belušských, hložanských, ladčanských a visolajských
kresťanských voličov bola prikladná a nasledovaniahodná.
Chvála Bohu, že sa už aj niektorí voličia z kočkovskej
fary prebúdzajú. Ž týchto daktori hlasovali s nami.
Okrem odúševnenosti a vytrvanlivosti skvelé víťazstvo
naše tej okolnosti musíme privlastniť, že naši kresťan-
skí voličia poslúchali svojich vodcov, jednomyselne po-
kračovali, každý na tých istých kandidátov hlasoval a
tak hlasy sa nám nepotrhalý.

Toto naše víťazstvo je dôkazom, že v jednote je
sila a kde je jednota, kde sa jednomyselne pokračuje,
tam je isté víťazstvo. Že sa tejto pravdy voličia v Trsti,
v Pružinskej doline nepridrži: vyvolení boli v ten
istý deň len dva ľudáci a jeden liberál. — Iste dali
sa tamojší naši statní kresťanskí voličia sladkými reči-
kami liberálov pokolomútiť. Veď tam boj bol o veľa
lahší, nemajú medzi sebou tolko liberálov.

Tieto dve voľby majú v sebe veľké poučenie. Kde
bol boj len hračka, tam zvolili aj liberála a kde bol
boj ťažký, tam zvolili len ľudákov! Preto opakujem:
kde jednomyselnosť, shoda panuje, tam je víťazstvo!
Zapamätajme si to dobre a pokračujme jednomyselne
pri všetkých voľbách, počnúc od obecných volieb až
po voľby krajiných vyslancov a vždy zvíťazíme! Nech
žije kresťanská ľudová strana!

Priateľ ľudu..

Z lubovenského okresu (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráče uverejniť týchto pár riadkov
v našom obľúbenom «Krestan»-e.

Hodná vec je, aby svet poznal i tých dvoch úrad-
níkov, ktorí pri ostatnej ablegátskej voľbe v Starej Lu-
bovni, nepozerajúc ani na pravo ani na ľavo, len na
svoje kresťanské presvedčenie, hlasovali na kandidáta
kresťanskej ľudovej strany. Títo dvaja neohrození mu-
žovia sú: 83-ročný Franc Duchon, čestný hlavný slúžny
na odpočinku z Podolinca a podolinský poštár Pavel
Šafár. Sláva im! Nech žijú! Bárs by ich čím viac úrad-
níkov nasledovalo, ktorí — žiaľbohu — ešte vždy i
proti svojmu presvedčeniu, ako daakí otroci, na vyšší
rozkaz hlasujú.

Nech žije kresťanská ľudová strana!

Jeden okresný vodca ľudovej strany.

(Nagybéléc Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom mi-
lom «Krestane».

V napomožení ľudu zase jedon krok na predok
urobila naša obec. Skúsená vec je, že v tých obciach
kde neni žiadneho domáceho priemyslu, pospolité ľuď
nás, keď poľná práca prestane a začne sa zima, bez
práce čas márne, postáva, na sňahové fujáky díva sa
cez okno a ledvaj čaká, aby sa začaly poľné práce a
s ňou aj zárobky Nejeon chudobný hofer cez zimu
v nedostatku u žida krčmára už popredko bere si for-
šus na jarnú robotu, pravda že to dostane len na veľký
interes.

Tak to bolo dovčulku aj u nás. Ale úfame sa, že
to ináč bude na budúce, komu sa nebude ťažiť. Bo
dňa 15. decembra v našom gazdovskom kruhu začal

Osožné a chytré prevedenie parcellovanja.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajiný gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouze-
nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovanja (rozumie sa
prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyše na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pe-
pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kertlet Géza-utca 2. szám) na žiadosť
ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovanja. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osobu,
4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa
popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky
povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie po-
trebná, potrebuje sa len lacné uhadnovnerenie notárske. Ústav požičku vypovedať neniôže.

sa učebný kurs na pletenie všeliakých košíkov, ktorý otvorený bol v prítomnosti Ludvika Sándorházyho, sekretára gazdovského nitrianskeho spolku. Učebný kurs tento trvať bude cez 3 mesiace a viesť ho bude košíkársky majster z Nitry Adalbert Sáray. Aby ale na pletenie košíkov bolo aj potrebné prútie, gazdovský kruh ešte na jar v jednom grunte 1600 □ siah obsahujúcom založil veľkú vrbovú kolóniu, kde už tento rok toľko prútia mohlo sa narezat', koľko potrebné bude k učeniu. Veru už bol čas pletenie košíkov zaviesť aj v našej obci, bo na celom našom okolí ľud nikde sa nezaoberal s pletením všeliakých košíkov vo väčšom kvantume, tak že mnoho razy ani za peniaze nebolo dostať košíky. Na budúce bude tomuto už odpomožený. Pletenie košíkov vyplatí sa aj pre jednotlivých. Kto je v tom šikovný, denne môže si vyrobiť aj 2—3 koruny. O odpredaj upletených košíkov postará sa gazdovský Kruh.

* * *

Občan.

Z Čermán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Kresfane».

Smele tvrdím, že keby nebolo Čermán, nie jeden, lež dvaja ľudáci by boli zvíťazili v Preseranoch pri poslednej voľbe stoličnej. Zilers, Bünger, Rohling, Steltenpohl, Gese, Kolde, Niebur, Kemlage, to sú chlapi apoštolského smýšľania. Ale žiaľbohu, sú tu aj slabúši, otroci liberálov. Keby sa v Nemecku tak chovali katolíci, už by ich boli luteráni aj z krajiny vyobeovali. Keď je len veľa judášskych liberálov na svete! Boh im buď milostivý, viac, ako bol Judášovi. Môžem povedať, že sú teraz Čermany na celom okolí zlochytrné; diabolský liberalizmus tu hlboko pustil korene. Čierny arciliberál má tu veľký vplyv. Ani si ho nezaslúži. Pláni katolíci nejednu trpkú chvíľu pripravujú svojmu apoštolskému otcovi duchovnému.

S kresťanským pozdravom

Jakubička.

* * *

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Náš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy s veľkými útratami v Kapituli vystaviť dal novú, všetkým terajším požiadavkám zákona zodpovednú učiteľskú pripravovňu. Praeparandisti prestahovali sa do nového domu z kňazského semenišťa, v ktorom učiteľský ústav, pokiaľ nemal vlastnej budovy, od svojho založenia

r. 1819. bol umiestnený. Ustav, ktorý mal doteraz len dva ročníky, otvoril tohoto roku aj tretiu triedu a na budúci rok bude tam už aj štvrtá trieda.

Tomu sa veľmi tešíme, ako aj tomu, že náš osvietený pán biskup znovu dal skvelý dôkaz toho, ak veľmi horlí za katolícku výučbu.

Bojovník za kat. výučbu.

* * *

Zc Sulán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Aj tu boli takí ľudia, ktorí oklamali pána farára, ale neoklamali svoje svedomie a Boha, ktorý všetko vie a vidí, aj tie najtajnejšie figle naše. Keby naši duchovní otcovi hľadeli na oplanstvo nejedného veriaceho okresu, kostola a školy, nemali by sa ani ozreť o ľuďoch. Náš pán farár Konyakovszky si ale myslí, že však aj Kristovi bol nevďačný a neverný ľud, bo veď ináč by nebol žiadal jeho ukrižovanie. Naozaj, srdce kňaza je sklad mnohých nevďačností. Drahý ľudu, kedyže už raz vstúpiš do seba, že nie tí čierni kulifaji liberáli, lež tvoji duchovní otcovia ti chcú dobre. Drahý ľudu, maj už raz svedomia, maj už raz múdrosti, maj už raz statočnosti, maj už raz stálosti v dobrom.

S kresťanským pozdravom

Kuchár.

* * *

Zokresu Bodajk.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Stať starý Simcon, uspokojeno bych zomrel. Už som vyše 80 rokov starý. Naša obec štyri razy prišla pod bielu zástavou hlasovať na ľudáka. Tri razy sme prepadli, teraz ale, 6. decembra sme zvíťazili; gróf Aladár Zichy o 700 hlasov dostal viac, než neodvisliak protikandidát Eugen Horváth. Čo šedivý starec prajem a želám hojné požehnanie Božie všetkým kresťanom, ktorí nedržia s rezničnými liberálmi, lež bojujú poriadne za stranu kresťanského ľudu.

S Bohom

*Jan Dénes.***Kde sú k dostaniu dobré hodinky a klenoty?**

Svetochýrna a po dobrých hodinkách všestranne známa firma Max Böhnel Wien, IV., Margarethenstrasse 27/62. odporúča veľacteným čitateľom, aby si dali doniesť jeho cenník, ktorý on každému ochotne posiela a o poriadnej obsluhu ubezpečuje všetkých odberateľov. Dostačí zreteľne vypísané meno na dopisničke ápravenej na výšudajú firmu.

Máte bol'asti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, boľenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snáď prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bol'asti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucat na právu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-úlica č. 18. (Záhreb stol.)

Proti kašlu, boleniu plúc, zachrypnušiu, zašlajmovaniu, poteniu sa v noci, hrčaniu v prsiach, záduchu a proti iným podobného druhu chorobám s najlepším výsledkom upotrebuje sa Fellerov zagoriánsky sirup proti kašlu. Cena 2 flášiek franko 5 korún. U lekárniky V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná ulica 18. číslo (Záhreb. stol.)

Jestli hľadáte spoľahlivý a dobrý prameň k objednaníu potrebných článkov a darov každého druhu, žiadajte si na poštovej dopisničke bohato ilustrovaný, hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami cis. a kráľ. dvornej firmy Hanns Konrad, vývozný dom Brúx číslo 3265. (Čechy) ktorý na každého posielá sa zdarma a franko. Tenže obsahuje najväčší výber hodín každého druhu, zlatý a strieborný tovar, hudobné nástroje, predmety z ocele, kože, načinia k fajčeniu, ručný tovar, články domácnosti a toaletné, zbraň, atď. za najlacnejšie fabričné ceny a objednávky u tejto firmy, ktorá vyznačená je cis. a kráľ. orlom, zlatými a striebornými medaillami najvšeľ sú k odporúčaníu.

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. Reklamované vystalo, bo číslo inými aktuálnymi článkami muselo byť zaplnené. Ostatne dľa možnosti, vždy všetko prichádza.

F. K. K. Šťastlivé sviatky!

B. H. B. Ešte ráz vas vyzývame, povšimnite si upozornenie aj v tomto čísle uverejnené.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 17. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	---	---	---	---	---	---	kor. 21:50—22:50
» stolnobelohradská, nová	«	«	«	«	«	«	21:45—22:40
» peštianska, nová	---	---	---	---	---	«	21:55—22:45
« banátska, nová	---	---	---	---	---	«	21:50—22:75
Raž prvotriedna	---	---	---	---	---	»	15:20—15:30
« druhotriedna	---	---	---	---	---	«	15:05—15:15
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	---	---	«	14:50—15:00
Ovos prvotriedny	---	---	---	---	---	«	17:10—17:50
« druhotriedny	---	---	---	---	---	«	16:70—17:00
Kukurica	---	---	---	---	---	«	10:20—10:70

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:00	17:50	17:00	16:50	16:00	15:40	14:60
č.		7	7½	8			
K.		13:60	11:20	7:20			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	---	---	kor. 7:70—7:90
« hrubé	---	---	---	---	---	«	8:40—8:60
Fazula veľká biela	---	---	---	---	---	«	21:00—22:00
Fazula strakavá	---	---	---	---	---	«	24:00—25:00
Šošovica čistá	---	---	---	---	---	«	25:00—36:00

A vonatok indúlása Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1910. október 1-től.

A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.

A vonatok indúlása Budapest ny. p.-udvarról.				Érvényes 1910. október 1-től.				A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.							
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután				vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután			
				hová								honnan			
148	6:15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	714	12:05	sz. v.	Szeged, Szolnok	145	5:05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	157	12:05	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
122	5:35	«	Érsekújvár, Ipolyvás	4106	12:10	«	Esztergom	723	5:25	«	Cegléd	133	1:20	«	Nagyvaros
718	5:50	«	Szeged, Szolnok	1402	12:20	gy. v.	Zsolna, Berlin	725	5:35	«	Cegléd	703	1:25	gy. v.	Bukarest, Bázias
152	6:00	«	Göd	128	12:25	sz. v.	Nagyvaros	4101	5:50	«	Esztergom	103	1:40	«	Páris, Wien
4102	6:10	«	Esztergom	114	12:45	«	Wien	139a	5:55	«	Nagyvaros	503	1:50	«	Kolozsvár, Tövis,
150	6:20	«	Rákospalota-Ujpest	180	12:55	«	Rákospalota-Ujpest	725a	6:00	«	Cegléd	159	1:55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
6502	6:35	«	Lajosmizse, Kecskem.	182	1:30	«	Dunakeszi-Alag	147	6:05	«	Rákospalota-Ujpest	4107	2:05	«	Esztergom
102	6:50	k. ost. ex. v.	Wien, Páris, Ostende, London	4114 ¹⁾	1:50	«	Piliscsaba	6505	6:10	«	Lajosmizse	161	2:40	«	Dunakeszi-Alag
512	7:00	gy. v.	Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszében, Körösmező	504	2:00	gy. v.	Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó	721	6:20	«	Szolnok, Cegléd	163	3:00	«	Rákospalota-Ujpest
1404	7:05	«	Zsolna, Berlin	128	2:10	sz. v.	Párkány-Nána	901 ¹⁾	6:25	k. o. e.	Konstantinápoly, Belgrád	6507	3:20	«	Kecskem., Lajosmizse
104	7:55	«	Nagyszombat, Wien	164	2:15	«	Rákospalota-Ujpest	701 ²⁾	6:30	«	Konstantinápoly, Bukarest	713	4:05	«	Temesvár J., Szeged
154	8:05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	4108	2:20	«	Esztergom	139	6:35	sz. v.	Nagyvaros	127	4:10	«	Nagyvaros
708	8:15	gy. v.	Orsova, Bázias	108	2:30	gy. v.	Wien, Páris	1407	6:40	«	Berlin, Zsolna	4109	5:00	«	Esztergom
712	8:30	sz. v.	Orsova, Bázias, Temesvár, Karánseb., Bázias	120	2:35	sz. v.	Galánta	217	7:15	tszsz	Párkány-Nána	215	5:30	tszsz	Érsekújvár
4104	9:05	«	Esztergom	704	2:40	gy. v.	Bukarest, Bázias	709	7:20	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár, Máramarosziget	165	5:38	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
116	9:20	«	Wien, Berlin	722	2:45	sz. v.	Cegléd	501	7:30	gy. v.	Rákospalota-Ujpest	115	5:55	«	Wien, Berlin
156	9:40	«	Rákospalota-Ujpest	6504	2:50	«	Lajosmizse, Kecskemét	149	7:35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	1401	6:20	gy. v.	Berlin, Zsolna
6508	11:15	«	Lajosmizse, Kecskemét	166	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	117	7:40	«	Paris, Wien	707	6:35	«	Orsova, Bázias
158	11:20	«	Rákospalota-Ujpest	180	4:20	«	Nagyvaros	4103	7:45	«	Esztergom	167	6:40	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
				716	4:30	«	Szeged	6501	7:50	«	Kecskem., Lajosmizse	105	7:10	gy. v.	Wien
				108	5:15	gy. v.	Wien	151	7:55	«	Göd	711	7:40	sz. v.	Bázias, Temesvár
				724 ²⁾	5:40	sz. v.	Cegléd	727	8:05	«	Cegléd	169	7:45	«	Rákospalota-Ujpest
				168	5:50	«	Rákospalota-Ujpest	181	8:10	«	Párkány-Nána	4113 ³⁾	8:10	«	Piliscsaba
				124a	6:00	«	Nagyvaros	719	8:35	«	Kiskunfélegyháza	137	8:20	«	Nagyvaros
				724a	6:10	«	Cegléd	153	9:10	«	Dunakeszi-Alag	125	8:50	«	Párkány-Nána
				124b	6:20	«	Nagyvaros	705	9:20	gy. v.	Szeged	107	9:05	gy. v.	Wien
				724	6:35	«	Cegléd	1403	9:40	«	Berlin, Pozsony	4111	9:25	sz. v.	Esztergom
				4110	6:40	«	Esztergom	4105	9:55	sz. v.	Esztergom	6503	9:30	«	Kecskem., Lajosmizse
				726	6:45	«	Cegléd, Szolnok	155	10:25	«	Rákospalota-Ujpest	171	9:35	«	Dunakeszi-Alag
				1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Berlin	715	10:40	«	Szeged	1405	9:45	gy. v.	Berlin, Zsolna
				124	6:55	sz. v.	Párkány-Nána	119	11:15	«	Galánta	511	9:55	«	Nagyszében, Brassó,
				170	7:00	«	Rákospalota-Ujpest								Kolozsvár, Stanisla
				728	7:35	«	Cegléd								Vác
				6506	7:40	«	Lajosmizse								Wien
				172 ³⁾	8:00	«	Dunakeszi-Alag								Ocsa
				710	8:05	«	Bukarest, Bázias								Szeged, Szolnok
				132 ⁴⁾	8:20	«	Vác								(London, Ostende,
				4112	8:30	«	Esztergom								Paris, Wien)
				1408	8:40	«	Zsolna, Berlin								
				118	9:30	«	Wien, Páris								
				502	9:35	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest, Stanisla								
				706	10:15	«	Szeged, Bázias, Bukarest								
				720	10:30	sz. v.	Kiskunfélegyháza								
				140	11:10	«	Nagyvaros								
				902 ⁵⁾	11:20	k. o. exp. v.	Belgrád, Konstantinápoly								
				702 ⁶⁾	11:30	«	Bukarest, Konstantinápoly								

1) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik, bezárólag nov. 13-ig.
 2) Vasár- és ünnepnapi előtti hétköznapokon közlekedik.
 3) Csak október és április hónapokban közlekedik.
 4) Október és április hónapokban Vácig, november 1-től március 31-ig Dunakeszi-Alagig közlekedik.
 5) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
 6) Minden szerdán és szombaton közl.

A vonatok indúlása Buda-Császártúrdőről.

4002	6:00	sz. v.	Esztergom	délután
4004	8:54	«	Esztergom	«
4006	12:03	«	Esztergom	délután
4014 ¹⁾	12:57	«	Piliscsaba	«
4008	2:11	«	Esztergom	«
4010	6:30	«	Esztergom	«
4012	8:22	«	Esztergom	«

A vonatok érkezése Buda-Császártúrdőbe.

4001	5:53	sz. v.	Esztergom	4007	2:10	sz. v.	Esztergom
4003	7:48	«	Esztergom	4009	5:20	«	Esztergom
4005	10:04	«	Esztergom	4013 ³⁾	8:21	«	Piliscsaba
				4011	9:31	«	Esztergom

Zemiaky (hornouhorské) biele	kor.	4:40—4:60
„ „ ružové	„	4:80—5:00
„ „ žlté	„	7:80—8:00
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	152:00—158:00
„ „ lucerna	„	146:00—180:00
Proso	„	„

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články :

Sviňská masť budapešianska	kor.	168:00—169:00
„ „ vidiecka	„	„
Slanina mestská 4-kusová	„	145:00—146:00
„ „ 3-kusová	„	146:00—147:00

Všetko po 100 kilogrammoch.

Koloniálny tovar :

Cukor v klobúkoch	kor.	89:50—90:00
„ kockový	„	91:50—92:00

Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	kor.	48:50—49:50
Spiritus rafinovaný, odaný vo veľkom	„	179:40—180:00

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena :

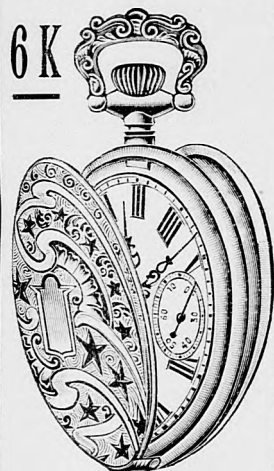
na celý rok	4 koruny,
na pol roka	2 koruny,
na štvrt roka	1 koruna.
Do Ameriky: Na celý rok	8 korún.
Do Pruska: na celý rok	6 korún.

Administrácia Krestana.

Nikdy viac v živote!

Miesto 16 korún len 6 korún

6K

Následkom kúpy vieste veľké dielni na hodiny moje pôvodné kovové

strieborné „Gloria“ remontoar hodinky

s duplovanou pokrývkou s 36 hodin výborne chodiacim strojom, veľmi pekným, veľkom, na ktorom vyryté sú cimery, koňa, jeleňa, lvy, kým trvá zásoba predávajú len za smiešnu cenu.

kus po 6 K.

Predtým stály 16 korún.

Zodpovedná strieborná „GLORIA“ retiazka 1 koruna. 3 rokov záruka. Zasiela s postovou dobierkou

Vývozný dom hodín

MAX BÖHNEL

Wien, VII., Margaretenstrasse 27—55.

2 milióny

ročné spotrebovania.

Vždy novoty v umeleckom vyhotovení. Ženské krásy, serie ľudobtné a deti, kvety, karty pekných krajov, k vianocam, novému roku, k veľkej noci, ku turcam, meninám a narodeninám

10 kusov sort. kariet tr. K	—50
25 „ „ „ „ „	1.—
50 „ „ „ „ „	1.70
100 „ „ „ „ „	3.20
200 „ „ „ „ „	5.50
500 „ „ „ „ „	13.—
1000 „ „ „ „ „	25.—

Jestli kto žiada si msortirované karty, prosíme udat, ktoré z výš udaných dargov odosla máme. Zasiela cis. a kr. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

vývozný dom Brůx číslo 3246 (Čechy.)

Mnoho peňazí

uspori každý, kto pri potrebe rozličných užitočných článkov a príležitostných darov každého druhu, pýta si môj hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami, ktorý zdarma a franko na žiadosť každému ochotne pošle c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad
Brůx číslo 3262. (Čechy.)

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

Budapest, Szentkirályi-u. 28.

BOROLIN slanovinový lieh!

Nedostiziteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena :

Mala flaška	2.— kor.
Velká flaška	2.50 „
Flaška na príobu	1.20 „

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapest, II., Margit-rakpart 47. K.
Všade k dostaniu.

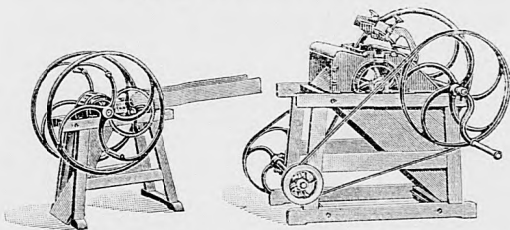
Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie hospodárske stroje:

Mlátačky. Žentúre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluby. Stroje na sítie. Brány. Hrable. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. — Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámání stromovej kôry a lupanie kukurice atd. atd.

Obrázkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v BYTČI (Nagybicscse, Trencsénmegye).

Veľmi pekný stojáci kríž s podstavcom

aj k vyveseniu, vyhotovený z pekneho zlata bronzu. Podoba Krista Pána a Marie Magdaleny z porcelánu s ampulkou z farbistého skla asi 58 cm. výšky K 7.50. Politovaný čierny drevený kríž K 2.40, 2.60, 3.80. Žiadne riziko!

Výmena dovolená alebo návrat peňazí.

Zasiela s postovou dobierkou cis. a kr. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

Vývozný dom BRUX číslo 3249. (Čechy.)

Hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením na žiadosť každému zdarma a franko.

